

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 11/04-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 23. septembra 2004 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Mazáka o sťažnosti A. K., bytom N., zastúpenej advokátom JUDr. J. K., N., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 39/95 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 39/95 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Trnava **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 39/95 konal bez zbytočných prietáhov.

3. A. K. priznáva finančné zadostúčinenie 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť A. K. trovy právneho zastúpenia 14 242 Sk (slovom štrnásťtisícdivestoštyridsaťdva slovenských korún) na účet jej advokáta JUDr. J. K., N., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 28. novembra 2003 doručené podanie A. K., bytom N. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. K., N., označené ako „*Sťažnosť na porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom Okresného súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn.: 16 C 39/95*“. Z jej obsahu vyplynulo, že sťažovateľka namieta zbytočné prietahy v konaní Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 39/95 proti odporcovi M. K. o vydanie časti dedičstva.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

„Sťažovateľka podala dňa 24. 1. 1995 na Okresný súd v Trnave návrh na proti odporcovi M. K. o vydanie dedičstva podľa § 485 Obč. zák. po poručiteľovi E. K., ktorý je vedený pod sp. zn.: 16 C 39/95.

K podanému návrhu sťažovateľky sa dňa 6. 3. 1997 v zastúpení odporcu vyjadrila JUDr. C., advokátka v Trnave, ktorú podľa jej oznámenia súdu zvolil si odporca M. K. na zastupovanie a k vyjadreniu predložila plnomocenstvo vlastnoručne podpísané odporcom 16. 12. 1996. O odvolaní plnomocenstva alebo o jeho vypovedaní podľa § 28 ods. 3 O. s. p. nie je v spise záznam a jednoznačne to nepotvrďuje ani zápisnica z jej výpovedi na pojednávaní dňa 14. 6., resp. 2. 7. 1999.

Okresný súd v Trnave rozsudkom zo dňa 2. 7. 1999, konanie v časti uplatneného nároku na vydanie časti nehnuteľností zapísaných vo vložkách 18 a 20 k. ú. V., zapísané na meno poručiteľa zastavil. Tým istým rozsudkom bol žalovaný M. K. zaviazaný vydať sťažovateľke nehnuteľnosti, resp. podiely v nich zapísané v k. ú. V. vo vložke č. 22, 23, 216, 2816, 3349 a 3526 v podiele 1/8. Vo vložke č. 21 v podiele 13/104-tín, vo vložkách č. 24, 2868, 3140, 3146, 3158 a 4231 v podiele 1/4-iny, vo vložke č. 76 podiel 1/24-iny a vo vložke č. 2489 podiel 3/16-iny.

Žalovaný bol zaviazaný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej výške 44.027, 80,- Sk na účet splnomocneného zástupcu.

Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka dňa 29. 9. 1999 odvolanie, a to do výroku o zastavení konania. Odvolanie podala z toho dôvodu, že návrhom na úpravu petitu zo dňa 2. 6. 1995 žiadala vypustiť len lesnú pôdu zapísanú vo vložke č. 18 a 20 k. ú. V., resp. podiel v nich zapísaný na meno poručiteľa. Súd v rozsudku nad rámec návrhu navrhovateľky z uvedených vložiek vyňal aj všetky podiely poľnohospodárskej pôdy, a to vo vložke č. 18 parc. čís. 1598/2, 1354, 1548 a 3285 a vo vložke č. 20 aj podiely poľnohosp. pôdy v parceliach č. 2154, 2155 a 2061.

K spisu 16 C 39/95 ešte 20. 5. 1999 bol pripojený spis Okresného súdu v Trenčíne sp. zn.: 2 D 1945/88, ktorým sa sťažovateľka domáha prejednanie dedičstva v náhradnom dedičskom konaní po neb. V. K., zomrelom 11. 5. 1988 v N. Tento spis je doteraz pripojený k spisu 16 C 39/95 a v dôsledku toho nároky sťažovateľky na okresnom súde v Trenčíne nemohli byť prejednané, lebo napriek viacerým žiadostiam Okresného súdu v Trenčíne a urgenciám sťažovateľky, spis do Trenčína nebol vrátený.

O podanom odvolaní sťažovateľky proti rozsudku Okresného súdu v Trnave zo dňa 2. 7. 1999 doteraz nebolo rozhodnuté, spis za tým účelom bol Krajskému súdu v Trnave predložený dňa 2. 2. 2000, tento však vrátil 3. 5. 2001, nakoľko rozsudok a odvolanie sťažovateľky proti nemu nebolo doteraz účinným spôsobom odporcovi doručené...

Najväčšie prietahy v konaní sa vyskytli pri doručovaní rozsudku dňa 2. 7. 1999. Napriek viacerým sťažnostiam doteraz písomnosti odporcovi doručené neboli. Aj keď uplynulo už viac ako 4 roky. Na sťažnosť zo dňa 15. 3. 2002 odpovedala predsedníčka Okresného súdu v Trnave prípisom zo dňa 6. 6. 2002 (sp. zn.: 1760/02). Na dotaz zo dňa 22. 1. 2003 odpovedala podpredsedníčka OS prípisom zo dňa 27. 2. 2003. Na dotaz zo dňa

8. 7. 2003, či odporcovi bol doručený rozsudok a odvolanie sťažovateľky sa sťažovateľka dozvedela, že rozsudok ani jej odvolanie do Kanady nebol zaslaný a je u tlmočnice na vykonanie nových prekladov. Dňa 11. 11. 2003 z obsahu súdneho spisu bolo zistené, že dňa 23. 10. 2003 doručila tlmočnica preklad rozsudku a odvolania. Podľa záznamu sudkyne JUDr. M. zo dňa 4. 11. 2003 v spise sa konštatuje, že po zabezpečení tlačív potrebných na doručovanie do cudziny, ktoré súd nemá k dispozícii, bude realizované doručenie písomností do Kanady.

Takýmto spôsobom sa sťažovateľka dozvedela, že pokračujúce porušovanie jej základného práva stále pretrváva a to až do dnešného dňa. “

Sťažovateľka tvrdí, že označený súd „porušil základné právo sťažovateľky aby sa vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručené jej čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a jej vec sa prejedнала v primeranej lehote zaručenej jej čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby Ústavný súd prijal predmetnú sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol nálezom

Okresnému súdu v Trnave sa prikazuje konať v konaní vedenom pred ním pod sp. zn.: 16 C 39/95 tak, aby vec A. K. bola bez zbytočných prieťahov ukončená (doručením rozsudku a odvolania) doručená odporcovi a potom na prejednanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 60.000,- Sk (slovom šesťdesiat tisíc korún slovenských), ktoré je Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť do 3 mesiacov od právoplatnosti nálezu. Poskytnutie zadosťučinenia je odôvodnené tým, že v dôsledku prieťahov v základnom konaní a na to nadväzujúcim nevrátením dedičského spisu a nerozhodnutím Okresného súdu v Trenčíne v dedičskom konaní po poručiteľovi V. K. jej od roku 1997 až doteraz, nebola vydaná poľnohospodárska pôda po poručiteľovi E. K., za ktorú by od užívateľa PD V. jej prináležalo nájomné cca 60.000,- Sk.

Okresný súd v Trnave je povinný vyplatiť právnenému zástupcovi JUDr. J. K., advokátovi v N. trovy právneho zastúpenia podľa § 13 ods. 1, 8 vyhl. č. 163/2002 Zb. zák. z hodnoty sporu 398.455,- Sk za dva úkony čiastku 17.260,- Sk + režijný paušál 256,- Sk, spolu: 17.516,- Sk trovy právneho zastúpenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. “

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a uznesením č. k. II. ÚS 11/04-10 z 21. januára 2004 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 5. februára 2004 právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a predsedníčku okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Právny zástupca sťažovateľky v odpovedi na výzvu z 11. februára 2004 (doručenej 18. februára 2004) oznámil ústavnému súdu, že trvá na ústnom pojednávaní, „*nakol'ko len tak je možné osvetliť niektoré skutočnosti vzťahujúce sa k sťažnosti*“.

Predsedníčka okresného súdu po ďalšej výzve ústavného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 22. júla 2004 (Spr 68/04, doručenom ústavnému súdu 28. júla 2004) okrem iného uviedla:

„... Opatrením predsedníčky súdu pod Spr 116/02 zo dňa 25. 1. 2002 bola predmetná vec pridelená na konanie sudkyňi JUDr. D. M. Listom doručeným tun. súdu dňa 14. 2. 2002 Veľvyslanectvo SR v Kanade oznámilo, že súdne písomnosti boli odporcovi M. K. doručené, ich prevzatie však zatiaľ nepotvrdil, pretože Kanadská pošta doručuje zásielky iba na adresu a nie proti podpisu. Zároveň veľvyslanectvo upozornilo na možnosť priameho doručenia písomnosti na ústredné provinčné orgány a povinnosť zaplatiť poplatok za doručenie 50 CAD na účet Ministère des Finances de Quebec. Vzhľadom na uvedené súd žiadosťou zo dňa 4. 9. 2002 požiadal Ministerstvo zahraničných vecí SR o zaslanie presnej adresy, kde je potrebné zaplatiť poplatok za doručenie.

Dňa 4. 11. 2002 bola Veľvyslanectvom SR oznámená táto adresa, preto súd žiadosťou zo dňa 10. 12. 2002 požiadal Ministerstvo zahraničných vecí SR, vzhľadom na rozdielnosť kurzu CAD a SKK v jednotlivých peňažných ústavoch, o zaslanie prepočtu poplatku za doručenie SKK. Ministerstvo listom dňa 24. 1. 2003 oznámilo, že doručenie

zabezpečí Ministerstvo spravodlivosti SR a zúčtovanie poplatku sa obvykle uskutočňuje až následne. Súd listom zo dňa 18. 2. 2003 požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR o doručenie písomností – rozsudku zo dňa 2. 7. 1999 a odvolania zo dňa 2. 7. 1999 odporcovi prostredníctvom ústredného provinčného orgánu v Kanade.

Listom, doručeným 14. 3. 2003 súdu, Min. spravodlivosti SR zaslalo späť žiadosť súdu o doručenie písomností bez vybavenia s upozornením, že v prípade, že sa jedná o doručenie slovenskému občanovi, môže súd za účelom doručenia do vlastných rúk v Kanade osloviť náš Zastupiteľský orgán v Ottawe, resp. požiadať o doručenie ústredný orgán provincie Quebec. Zároveň upozornilo, že do cudziny za účelom doručenia sa zasielajú len čitateľné originály, resp. súdom overené kópie súdnych rozhodnutí.

Vzhľadom na to, že v spisovom materiáli sa nachádzali zle čitateľné vyhotovenia rozsudku spojené s prekladom, požiadala sudkyňa tlmočníčku, pribratú do konania, aby vyhotovila preklad čitateľného rozsudku. Dňa 23. 10. 2003 doručila tlmočníčka vo veci ustanovená, preklady predmetného rozsudku súdu. V ďalšom období sudkyňa zabezpečovala príslušné tlačivá, ktoré sú potrebné pre doručenie súdnej alebo mimosúdnej písomnosti v cudzine, nakoľko sa na tunajšom súde v tom čase nenachádzali, tieto tlačivá boli predložené sudkyňi v decembri 2003 a ďalšie 2004. V dňoch 10. 5. 2004 až 17. 5. 2004 zákonná sudkyňa vo veci čerpala riadnu dovolenku a v dňoch od 18. 5. 2004 do 18. 6. 2004 bola práceneschopná. Dňa 29. 6. 2004 sudkyňa v spise vykonala úpravu za účelom predloženia vyplnených tlačív tlmočníčke na preklad do francúzskeho jazyka. Po preložení tlačív bude zrealizované doručenie rozsudku tun. súdu č. k. 16 C 39/95-136 zo dňa 2. 7. 1999 a odvolania navrhovateľky zo dňa 29. 9. 1999 odporcovi prostredníctvom Ústredného orgánu provincie Quebec v Kanade. Navrhovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že odporca bol v konaní zastúpený advokátkou a v spise sa nenachádza odvolanie, resp. vypovedanie plnomocenstva. Zo spisového materiálu bolo zistené, že JUDr. Z. C., advokátka, doručila 6. 3. 1997 vyjadrenie k veci a tiež fotokópiu faxom udeleného plnomocenstva odporcom v anglickom jazyku na jeho zastupovanie v predmetnej veci z 19. 12. 1996. Následne bola JUDr. C. sudkyňou vyzvaná na predloženie originálu plnomocenstva aj s úradným prekladom. Na výzvu reagovala tým, že odporca ju v tejto veci nepoveril zastupovaním. Opakovane bola advokátka vyzvaná na predloženie preloženej plnej moci. Dňa 18. 6. 1999 doručila JUDr. Z. C., advokátka, vyjadrenie, v ktorom uviedla, že odporcovi vypovedala

plnomocenstvo dňa 1. 6. 1998 vo všetkých veciach, v ktorých ho zastupovala. Vzhľadom na to, že odporca nepredložil riadne plnomocenstvo na zastupovanie v predmetnej veci advokátkou JUDr. Z. C., ani inou osobou, preto súd ďalej nekonal s advokátkou JUDr. Z. C.

V predmetnej veci konanie komplikuje spôsob doručenia písomnosti odporcovi v Kanade, čím sa konanie predlžuje, akonáhle bude vykonané doručenie rozsudku a odvolania vo veci odporcovi príslušným úradným postupom, po vrátení doručenky bude vec predložená odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Netrváme na ústnom pojednávaní o sťažnosti v konaní pred Ústavným súdom SR.“

Ústavný súd nariadil verejné ústne pojednávanie na 23. september 2004.

Na tomto pojednávaní, ktoré sa konalo bez účasti okresného súdu (ktorý svoju účasť neospravedlnil), právny zástupca sťažovateľky zotrval na obsahu sťažnosti sťažovateľky a zaujal stanovisko k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu z 22. júla 2004 (Spr 68/04). Uviedol aj ďalšie skutočnosti, predovšetkým to, že sťažovateľka upozornila okresný súd na možnosť vypočutia M. K. podľa § 57 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov. Tento návrh sťažovateľky ani ďalší návrh na ustanovenie opatrovníka na doručovanie v Kanade okresný súd podľa nej neakceptoval. Na otázku ústavného súdu, z akého zdroja pochádza informácia sťažovateľky o smrti M. K., sťažovateľka sama uviedla, že vo V. sa o takej správe dozvedela od istého pána S.

Sťažovateľka na záver zhrnula svoje stanovisko a jej právny zástupca sa vyjadril k trovám konania tak, že požaduje úhradu trov konania za tri úkony a náhradu cestovného.

II.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, a porušenia práva upraveného v čl. 6 ods. 1

dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“, v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 16 C 39/95.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným... rozhodnutím. Nestačí, ak štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu...“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prejednáwanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd z predloženého súdneho spisu zistil, že konanie vedené pod sp. zn. 16 C 39/95 sa týka návrhu proti M. K. na vydanie časti dedičstva podľa § 485 Občianskeho zákonníka po poručiteľovi E. K. Návrhy tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatoval, že vec nemožno posúdiť ako právne a skutkovo zložitú a pri sústredenom postupe okresného súdu ju možno uzavrieť bez zbytočných priet'ahov v konaní. Skutočnosťou, ktorá sa môže podieľať na dĺžke konania, je pobyt odporcu v Kanade, pretože dochádza k uplatneniu pravidiel právnej pomoci s cudzím prvkom v občianskoprávnom konaní, ktoré si vyžaduje vstup iného ako súdneho orgánu do komunikácie, resp. do procesu doručovania rozhodnutia. Ani táto skutočnosť však neodôvodňuje nedoručenie rozsudku okresného súdu vo veci sťažovateľky od roku 1999.

2. Ďalším kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietáhov v konaní sp. zn. 16 C 39/95, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania. Ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľky ako aktívne a súčinnosť, ktoré zásadným spôsobom neprispelo k doterajšej dĺžke konania pred okresným súdom. Sťažovateľka 13. októbra 1998 a 16. februára 1999 podala sťažnosti na prietahy v konaní.

3. Tretím kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným prietahom v označenom súdnom konaní, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd zo spisu zistil, že návrh sťažovateľky na vydanie časti dedičstva bol doručený okresnému súdu 27. februára 1995.

Po tomto dátume konanie vo veci prebiehalo nasledovne:

1. Dňa 7. septembra 1995 (1. sudkyňa JUDr. H.) bolo pojednávanie za účasti navrhovateľky (sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom) a jej právneho zástupcu odročené na neurčito za účelom vypočutia odporcu s trvalým pobyt v Kanade.

2. Dňa 24. októbra 1995 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vypočutý právny zástupca navrhovateľky. Pojednávanie bolo odročené na neurčito.

3. Okresný súd 4. februára 1996 prostredníctvom Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) požiadal Generálny konzulát Slovenskej republiky v Montreale (ďalej len „konzulát“) o doručenie písomností odporcovi.

4. Okresný súd uznesením č. k. 16 C 39/95-103 z 15. mája 1996 ustanovil tlmočníčku v jazyku anglickom na preklad písomností.

5. Okresný súd 5. júla 1996 priznal odmenu pre tlmočníčku.

6. Okresný súd 6. decembra 1996 odročil nariadené pojednávanie (nedošla odpoveď z ministerstva) na 7. február 1997.

7. Okresnému súdu bolo 16. januára 1997 doručené potvrdenie Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Kanade (ďalej len „veľvyslanectvo“) o prevzatí písomností.

8. Dňa 7. februára 1997 sa uskutočnilo (2. konajúca sudkyňa JUDr. J. K.) pojednávanie, ktoré bolo odročené na 18. apríl 1997.

9. Dňa 6. marca 1997 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie advokátky JUDr. Z. C. v mene M. K., Kanada (predložené splnomocnenie z 19. decembra 1996).

10. Z úradného záznamu z 23. októbra 1998 vyplýva pridelenie veci Mgr. T. (3. sudkyňa vo veci) pred pojednávaním konaným 18. apríla 1997.

11. Vec bola 6. novembra 1998 pridelená JUDr. Z. (4. sudkyňa vo veci).

12. Okresný súd 11. februára 1999 odpovedal na sťažnosť právneho zástupcu sťažovateľky.

13. Dňa 16. februára 1999, ako aj 27. apríla 1999 bol daný pokyn na pripojenie spisov sp. zn. 13 C 188/91, resp. sp. zn. D 336/54 k tomuto spisu.

14. Sudkyňa dala 27. apríla 1999 pokyn na nariadenie pojednávania na 14. jún 1999.

15. JUDr. C. 18. mája 1999 okresnému súdu oznámila, že odporca ju nepoveril zastupovaním.

16. Právny zástupca navrhovateľky zaslal 27. mája 1999 stanovisko k vyjadreniu odporcu.

17. Dňa 14. júna 1999 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom boli vypočutí navrhovateľka i jej právny zástupca.

18. Okresný súd vyzval 16. júna 1999 právnu zástupkyňu odporcu, aby sa vyjadrila k otázke zastupovania odporcu.

19. Právna zástupkyňa odporcu doručila 18. júna 1999 okresnému súdu vyjadrenie, že vypovedala splnomocnenie na jeho zastupovanie 1. júna 1998 a že nemá k dispozícii originál splnomocnenia z 19. decembra 1996.

20. Okresný súd rozhodol 2. júla 1999 vo veci rozsudkom (v časti o zastavení konania a povinnosti vydať žalobkyni označené nehnuteľnosti).

21. Listom z 12. júla 1999 právny zástupca navrhovateľky vyčíslil trovy konania vo výške 28 061,80 Sk.

22. Navrhovateľka podala 1. októbra 1999 odvolanie proti výroku o zastavení konania, pretože z parciel vo vložke č. 18 a č. 20 žiadala vyňať iba lesnú pôdu

23. Okresný súd ustanovil uznesením č. k. 19 C 39/95-144 z 25. októbra 1999 tlmočníčku z anglického jazyka na preklad rozhodnutia okresného súdu a odvolania navrhovateľky.

24. Sudkyňa dala 25. februára 2000 pokyn na odoslanie písomností ministerstvu.

25. Veľvyslanectvo zaslalo 29. júna 2000 potvrdenie o doručení zásielok 27. marca 2000.

26. Veľvyslanectvo zaslalo 29. júna 2000 doručenkou na podpis M. K. s tým, aby mu ju vrátil v pripravenej obálke.

27. Dňa 7. februára 2001 bol spis sp. zn. 16 C 39/95 s podaným odvolaním doručený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaní

28. Krajský súd v Trnave vrátil 3. mája 2001 spis okresnému súdu ako predčasne predložený.

29. Okresný súd 4. júna 2001 opakovane dožiadal veľvyslanectvo prostredníctvom ministerstva o doručenie písomností M. K.

30. Veľvyslanectvo oznámilo 16. júla 2001 okresnému súdu, že doručenka s podpisom mu nebola vrátená.

31. Sudkyňa napísala 27. augusta 2001 žiadosť o doručenie priamo generálnemu konzulátu (doručenka vrátená 4. októbra 2001).

32. Navrhovateľka oznámila 22. októbra 2001 okresnému súdu, že podľa jej zistení mal M. K. zomrieť vo svojom bydlisku v presne nezistený dátum v roku 1999.

33. Veľvyslanectvo 14. februára 2002 zaslalo doklad pošty o doručení zásielky advokátovi a upozornilo na možnosť priameho doručenia.

34. Dňa 21. marca 2002 sudkyňa (5. konajúca sudkyňa vo veci JUDr. M.) urobila úradný záznam o založení oznámenia do spisu.

35. Sudkyňa listom zo 4. septembra 2002 adresovaným ministerstvu zisťovala, kam má zaslať poplatok za priame doručenie zásielky.

36. Veľvyslanectvo oznámilo 4. novembra 2002 okresnému súdu tú istú adresu, ktorú mu oznámilo už 14. februára 2002.

37. Okresný súd požiadal 10. decembra 2002 ministerstvo o zaslanie prepočtu kurzu kanadského dolára (CAD).

38. Ministerstvo 15. januára 2003 okresnému súdu oznámilo, že s dožiadaním o doručenie písomností do Kanady je potrebné obrátiť sa na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

39. Podpredsedníčka okresného súdu odpovedala 17. januára 2003 na sťažnosť navrhovateľky (Spr 1760/02).

40. Okresný súd požiadal 3. marca 2003 Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o doručenie zásielky.

41. Ministerstvo vrátilo 14. marca 2003 vec okresnému súdu, keďže bolo možné doručovať priamo prostredníctvom veľvyslanectva.

42. Dňa 18. júla 2003 bol rozsudok č. k. 16 C 39/95-136 doručený súdnej tlmočnicičke PhDr. J.

43. Podpredsedníčka okresného súdu listom z 21. júla 2003 informovala právneho zástupcu navrhovateľky o stave konania.

44. Dňa 11. novembra 2003 nahliadol do spisu JUDr. K., právny zástupca navrhovateľky (úradný záznam).

45. Okresný súd urgoval 15. decembra 2003 vrátenie spisu sp. zn. D 6912/93.

46. Štátne notárstvo v Trenčíne 15. decembra 2003 rozhodlo rozhodnutím sp. zn. 2 D 1245/88 zo 6. septembra 1988, že dedičstvo po neb. V. K. nadobúda A. K.

Z vyjadrenia okresného súdu vyplynulo, že konajúca sudkyňa zabezpečovala v decembri 2003 a v máji 2004 tlačivá potrebné na doručenie písomností v cudzine a úpravou z 29. júna 2004 dala pokyn na predloženie vyplnených tlačív na preklad do francúzskeho jazyka.

Z uvedených skutočností vyplýva, že doterajšie konanie okresného súdu vo veci sp. zn. 16 C 39/95 možno rozdeliť na dve obdobia.

V prvom období, od doručenia návrhu okresnému súdu (27. februára 1995) až do rozhodnutia vo veci samej rozsudkom č. k. 16 C 39/95-136, okresný súd konal v zásade plynulo s výnimkou obdobia nečinnosti od 7. februára 1997 do 16. februára 1999, t. j. nečinnosti v priebehu dvoch rokov.

V druhom období od októbra 1999 až po súčasnosť okresný súd doručoval rozsudok v označenej veci a odvolanie sťažovateľky z 1. októbra 1999 odporcovi v Kanade. Ústavný súd hodnotil konanie okresného súdu počas tohto obdobia (približne päť rokov) ako neefektívne, ktoré možno v značnej miere pripísať na jeho vrub (hoci sa na procese

doručovania v cudzine podieľajú aj iné orgány verejnej moci či už v Slovenskej republike alebo v Kanade), pretože uvedené písomnosti stále neboli odporcovi doručené, čím konanie pred okresným súdom nemožno považovať za skončené a ani nemožno konať o odvolaní sťažovateľky na súde vyššieho stupňa.

Ústavný súd so zreteľom na všetky uvedené skutočnosti konštatoval, že konanie okresného súdu sp. zn. 16 C 39/95 ani po období takmer desiatich rokov nie je právoplatne skončené. Vzhľadom na to, že okresný súd v rámci tohto obdobia bol nečinný celkovo dva roky a ani po rozhodnutí vo veci samej počas ďalších piatich rokov neurobil také účinné úkony, ktoré by smerovali k úspešnému doručeniu jeho rozsudku, ako i odvolania sťažovateľky odporcovi v Kanade, ústavný súd rozhodol, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 39/95 bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší takéto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Ústavný súd v súlade so svojím rozhodnutím o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v zmysle § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby vo veci sp. zn. 16 C 39/95 konal bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Sťažovateľka požadovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 200 000 Sk, pričom v odôvodnení sťažnosti okrem iného uviedla:

„Vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku konania... konkrétne na okolnosti prípadu, najmä dlhodobú nečinnosť Okresného súdu, ako aj so zreteľom na skutočnosť, že vo veci nebolo ku dňu podania sťažnosti meritórne rozhodnuté, pričom vec nie je v štádiu, v ktorom by bolo možné predpokladať jej skoré právoplatné skončenie... sťažovateľka navrhuje, aby jej Ústavný súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v takej výške, ktorou by aspoň čiastočne kompenzoval škodu, ktorú štát sťažovateľke spôsobil prieťahmi v konaní.“

S prihliadnutím na celkovú dobu nečinnosti okresného súdu v konaní vo veci sp. zn.16 C 39/95, berúc do úvahy skutočnosť, že sťažovateľka sa o predĺženie tejto doby zásadne nepričinila, a zohľadňujúc konkrétne okolnosti prípadu vrátane pozície sťažovateľky sprevádzanej pocitom neistoty, ako aj naplnenie princípu spravodlivosti ústavný súd považoval priznanie sumy 40 000 Sk sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania, ktoré sťažovateľke vznikli v súvislosti s jej zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátom JUDr. J. K., ktoré tento vyčíslil sumou 14 242 Sk (§ 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), pričom vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy

zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za 1. polrok 2003, ktorá bola 13 602 Sk (pre účely odmeny za úkony po 1. januári 2004). Náhrada bola priznaná za dva úkony po 4 270 Sk a po 130 Sk režijný paušál, za jeden úkon 4 530 Sk a 140 Sk režijný paušál, ako aj za cestovné 772 Sk.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2004